

Att vägra tillvändhet mot samhället

Den samhällskritiske nationalekonomen, Gunnar Adler-Karlsson, välkänd förespråkare av medborgarlön, är sedan decennier bosatt på Capri. Vid flera tillfällen har han refererat till Hjalmar Gullbergs dikt Enslingen på Salamis, från tredje samlingen Andliga övningar, utgiven 1932.

Likheter mellan diktaren Hjalmar Gullberg och samhällskritikern Gunnar Adler-Karlsson ter sig kanske inte uppenbar omedelbart - eller?

Gullberg hyllar den grekiske antike diktaren, Euripides, som dragit sig undan Athens hektiska liv och bosatt sig på ön Salamis. Adler-Karlsson hör som sagt hemma på Capri sedan slutet av 1970-talet. Två öar i medelhavet får tjäna som tillflyktsdestination för att: ..."begrunda vårt faktiska läge i nuet"...

Både Gullbergs hyllning till den ensamme skalden Euripides och Adler-Karlssons faiblesse för denna speciella dikt vittnar om en filosofi och människosyn; att samhället får stor behållning av medborgaren som har modet att dra sig undan gemenskap. Den som söker sig bort från samhälle och folkanhopningar förlänas nämligen andra perspektiv på tillvaron. Detta är av många olika mästare omvittnat som kreativt och vitalt i samband med problemlösning. Innovatören kommer på nya uppfinningar och entreprenören nya affärsidéer. Den sårade själen lämnas i fred för läkning och tillfrisknande, utan att sjukvårds- och myndighetsplebejer tillåts göra entré i ens personliga integritet.

Jag är övertygad om att så kallad psykisk ohälsa skulle kunna elimineras ytterligare genom införande av medborgarlön. Fler människor borde uppmuntras att slå sig

fria! Den som bereds möjlighet att resa bort, till en ö eller inspirerande destination på fastlandet, lär känna sina behov och personliga potentialer på ett djupare plan.

*Eftersom alla är upptagna jämt och har mycket att göra,
är det av synnerlig vikt att * man reser bort från
det hela
för att på avstånd begrunda vårt faktiska läge i nuet
och tyda de hemliga lagar
som härskar över vårt liv.
Ärade samtid, min sång vill betona att världen behöver
någon som bor på en ö i en grotta och vakar och
lyssnar
vid tillvarons gränser, en andlig spion,
en utpost i ingen mans Land!*

Slutstrof ur Enslingen på Salamis, från diktsamlingen
Andliga övningar av Hjalmar Gullberg.

* I originaldikten som utgavs 1932 står det: ... ”att en man
reser bort”...

Kanske hade Hjalmar Gullberg beröringspunkter med Gunnar Adler-Karlsson? Det är i alla fall känt att Malmöfödde diktaren blev ekonomiskt oberoende före trettio års ålder. Detta på grund av ett arv från biologiske fadern, Robert Brand, som drev grossistfirma på Gustav Adolfs torg i Malmö. Hjalmar avböjde därför tjänstgöring som adjunkt när han var klar med sina studier i Lund. Han kunde leva på sitt arv. Vidare avstod han frivilligt delar av arvet till avlägsna släktingar som levde statarliv i Småland.

Tiden är mer inne än någonsin för att uppmuntra tillbakadragenhet från vårt förryckta så kallade välfärdssamhälle. Vi har överflöd, men de ekonomiska resurserna är synnerligen ojämnt fördelade. Några arbetar

så mycket att de går på knäna, samtidigt som många arbetssökande erfarit meningslösheten i att tvingas iväg till konstruerade sysselsättningar.

I Köln - som luftvägen ligger knappt sjuttio mil från Sverige, och där jag i skrivande stund färdigställer denna krönika - upplever jag att nya kraftfält påverkar mig. För detta är jag mina mästare mycket tacksam. Hjalmar Gullberg och Gunnar Adler-Karlsson är två av dem.

Jonas Thornell, Fri skribent

Ordförande i Hjalmar Gullberg-institutet